

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

105. An instrumentum incusari possit coram iudice laico contra debitorem,
qui post obligationem Clericus effectus est? Ex part. 4. tract. 1. res. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vel in partibus vetitis fuerunt inuenta non ligant Clericos, & Ecclesiasticas personas: quia indicium de secularibus prohibetur, Clericos distringere, aut condemnare, e. 2. de for. comp. tum, quia causa, quamvis sua natura mere temporalis sit ratione personæ Clerici, contra quem mouetur, manet Ecclesiastica, quidquid contrarium resolvant aliqui. Idque suadere conantur ex eo: quia quando onus impositum est rei potest secularis iubere, vt executio fiat, in re, quæ in suo territorio, & iurisdictione est, non habito respectu, an persona, cuius res est pertineat ad suum forum, vel iurisdictionem. Confirmatur hæc ratio: quia hoc pacto persona Clerici non condemnatur à Iudice seculari, nec eius statuto ligatur: quia in personam Clerici nulla dirigitur executio, sed onus reale rei impositum à Clerico exigitur, sicut aliud quodcumque tributum reale. Sed ratio hæc non euincit, omnino oporteat sententiam ferri, & condemnationem pœnari fieri in personam: quia animalia minimè sunt capacia, quod conueniantur, vel condemnentur, arg. cap. 2. vbi rem, quæ culpa caret, in damnum vocari non conuenit, hoc tit. s. mulier. vers. queritur. 15. q. 5. ibi: Nec villo modo capax legis sit. Bonus text. in l. 1. post princ. si quadrupes panperiem fecisse dicatur, ergo fundamentum prædictum contrariæ opinionis secundum iuris rigorem, stare non potest. Ita Barbofa, licet vt supra diximus contrariam sententiam multi doceant.

RESOL. CIII.

An si animalia Clericorum inferant damnum, possint per iudicem secularem capi, & damnum factum exigi? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 72.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Pereira de manu Regia part. 2. cap. 39. num. 8. q. 11. vbi in tali casu docet contra Clericorum animalia plenam fidem facere ministros seculares, quibus illud officium incumbit, & mordicus hanc sententiam tuentur vt plurimum Iusticonsulti.

2. Sed ego in 1. part. tract. 2. resolut. 80. multum de hac sententia dubitavi, & nunc illam absolute reprobo cum Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 3. cap. vnic. dub. 31. num. 2. vbi mordicus docet negatiuam sententiam, quia iudex secularis non potest procedere neque contra personam Clerici, neque contra res Clerici, quia bona accessoria sunt personæ, & pro hac sententia citat Gregorium Lopez part. 7. tit. 15. leg. 24. verb. el ganado, vbi dicit Clericos per suum iudicem Ecclesiasticum damnandos esse, quando eorum animalia damnificant, & Castillo in leg. 70. Tauri, num. 18. dicit, quod Clerici in his casibus si contraveniant puniuntur pœnis statutis per iudicem Ecclesiasticum, & ideo ab hac sententia non puto recedendum.

RESOL. CIV.

An Notarius effectus Clericus sit puniendus à iudice laico pro falsitate, quando erat laicus? Sed difficultas est, quid faciendum, si talis Clericus confecerit acta & instrumenta? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 84.

§. 1. **N**egatiuè respondeo cum Mastril, in dec. 159. quem citat & sequitur Guazzinus de defens. reorum tom. 1. de defens. 20. cap. 9. num. 1. & Carolus de Grassis de effectibus Cleric. effect. 8. num. 15. vbi firmat

fuisse decisum, Notarium effectum Clericum non posse cognosci à iudice laico pro falsitate commissa tempore, quo erat laicus, sed difficultas est, quid faciendum, si talis Clericus confecerit acta & instrumenta: Mastrillus loc. cit. responder ei trinam monitionem faciendam esse vt abstineat, verum de hoc & merito, dubitat Io. Dominicus Tallone in pragmat. de antisuo verb. 9. obser. 3. num. 12. quia Clerici sunt penitus exempti à iurisdictione laicali, ideo in tali casu contra Mastrillum dicendum esse puto, quod iudex laicus requirere debet Episcopum, vt eum à tali exercitio prohibeat.

RESOL. CV.

An instrumentum inchoatum possit coram iudice laico contra debitorem, qui post obligationem Clericus effectus est? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 23.

§. 1. **I**n tali casu respondet Franchus decis. 656. procedendum esse contra Clericum quoad bona, secus autem quoad personam. Ratio est, quia iudex secularis est competens in actione reali inter laicum actorem, & Clericum conuentum, & ita etiam tenet Fabius de Anna, lib. 2. consil. 140. num. 2. qui citat Socium, Surdum, & alios.

2. Verum contrariam sententiam prolixè tenendam esse puto. Dico igitur, quod si Clericus se obligasset per publicum instrumentum garentigiatum tempore quo erat laicus, si postea efficiatur Clericus, pro executione ipsius instrumenti non potest conueniri coram iudice laico, sed conueniendus est coram Ecclesiastico, & ita ex multis docet Carolus de Grassis de effectibus Clericatus, effect. 1. n. 1251. Genuenis in praxi c. 16. num. 2. quibus adde nouissimè Antonium de Marinis resolut. quotidianar. cap. 189. num. 8. vbi testatur ita fuisse decisum in sacro Consilio Neapolitano anno 1625. & subdit hæc verba. Hæc decisio quandois contra clientem, mihi melius demum re considerata, admodum placuit, tanquam fauens Ecclesiæ libertati, iurique magis consona, & tuta, ita vt amplius ab ea non recederem, & licet Doctores supra per me relati oppositum firmauerint, nulla eis hæc in re adhibenda fides, cum eorum opinio nullo nitatur fundamento, ac proinde eam penitus abolendam esse arbitramur. Hæc ille.

RESOL. CVI.

An si quis effectus Clericus postquam lis contra eum coram iudice seculari mota est, possit apponere declinatoriam pro remissione ad iudicem Ecclesiasticum? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 38.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet noster D. Carolus de Grassis tract. de effect. Cleric. effect. 1. n. 1239. vbi sic ait: Quando quis efficitur Clericus post inceptam causam coram iudice seculari, non impedit quin causa prius inchoata prosequatur coram eodem iudice, & citat pro hac sententia plures Doctores, quibus adde Surdum decis. 110. n. 3. Riecium part. 4. decis. 218. n. 3. & Squillantem de privileg. Cler. cap. 7. dub. 3. n. 59. qui male pro hac sententia me citat. Verum contrariam opinionem, vt nimirum Clericus effectus post litem contra ipsum in foro seculari motam statim à iudice seculari iurisdictione eximitur, tam in causa ciuili, quam in criminali, firmavit Genuenis in praxi cap. 8. num. 5. & nouissimè hanc sententiam docet etiam Antonius de Marinis in qua-

Sup. hoc sit pra in Resol. 80. §. ult.